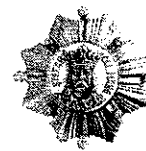

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 9685 din 28.12. 2022

La nr.18-23-12440 din 22 decembrie 2022

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

v copie: **Cancelaria de Stat**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea condițiilor de stabilire și acordare a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului (număr unic 965/MMPS/2022).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

99030

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. de intrare

28.10.2022

Indexul CA2

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8464 din 27.12.2022

la proiectul de lege cu privire la modificarea condițiilor de stabilire și acordare a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: *"După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]"*, menționăm că autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării

prezentului proiect de hotărâre. În acest sens, autorul a publicat un anunț pe pagina web oficială a ministerului, la 12 decembrie 2022.

Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 22 decembrie 2022. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă autorul a menționat că proiectul are drept scop sporirea protecției sociale a familiilor defavorizate prin acoperirea cu Programul de ajutor social a unui număr mai mare de familii în sezonul rece al anului: 01 noiembrie 2022 – 31 martie 2023, în contextul majorării tarifelor la utilități (energie electrică, gaze, lemne, cărbune).

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune:

-) extinderea termenului de luare a deciziei privind acordarea sau neacordarea dreptului la ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului, cu 20 de zile lucrătoare;
-) majorarea multiplicatorului utilizat la evaluarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului, de la 2,2 la 2,6.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului, în ceea ce privește susținerea familiilor defavorizate prin majorarea pragului de trecere pe venit la evaluarea dreptului pentru ajutor pentru perioada rece a anului. Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să

conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă autorul a menționat că, bugetul de 818.728.900 lei prevăzut pentru anul 2022 pentru acordarea ajutorului pentru perioada rece, la situația din 01 octombrie 2022, au rămas nevalorificate mijloace financiare în cuantum de 170.926.800 lei destinate plății ajutorului pentru perioada rece anului.

De asemenea, autorul a specificat că potrivit datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, la situația din 13 decembrie 2022, pentru luna noiembrie 2022 au fost incluși în listele de plată 184 446 de beneficiari de ajutor pentru perioada rece a anului, iar suma totală a plății constituie 129.115.700 lei.

Suplimentar, autorul a consemnat că în cazul în care vor fi necesare mijloace financiare suplimentare pentru acordarea prestației vizate pentru anul 2023, ministerul va înainta propunerile corespunzătoare în acest sens în procesul rectificării legii bugetului de stat pentru anul 2023.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului nu reglementează activitatea agenților publici sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

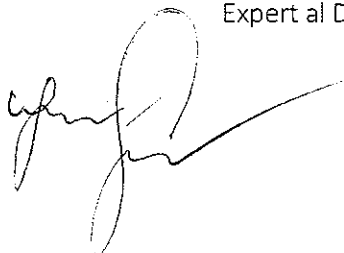
III. Concluzia expertizei

Proiectul legii cu privire la modificarea condițiilor de stabilire și acordare a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în scopul sporirii protecției sociale a familiilor defavorizate prin acoperirea cu Programul de ajutor social a unui număr mai mare de familii în sezonul rece al anului: 01 noiembrie 2022 – 31 martie 2023.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la susținerea familiilor defavorizate prin majorarea pragului de trecere pe venit la evaluarea dreptului pentru ajutor pentru perioada rece a anului.

27.12.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vadim Gheorghită , Inspector principal